

ОДГОВОРНОСТ ШКОЛЕ ЗА ШТЕТУ КОЈУ ЈЕ ПРЕТРПЕО УЧЕНИК

Питање: Ученик се повредио на школском кросу. Да ли је у судском поступку за накнаду штете неопходно доказати да је на страни школе, односно запослених у њој, постојала кривица за претрпљену повреду?

Одговор: Одговор је одричан, у конкретном случају није неопходно доказивати кривицу запослених у школи за насталу штету.

Школа за насталу штету може одговарати и по основу кривице запослених у школи, њеног инокосног органа или чланова њеног колективног органа. Та врста одговорности уређена је чл. 170. до 172. Закона о облигационим односима („Службени лист СФРЈ“, бр. 29/78, 39/85 и 57/89 и „Службени лист СРЈ“, број 31/93).

Међутим, школа за штету коју је претрпео ученик може одговарати и по принципу објективне одговорности – одговорности за коју није потребна кривица и која се заснива на ризику од опасне ствари или опасне делатности школе.

Закон о облигационим односима не даје дефиницију опасне ствари и опасне делатности али утврђује претпоставку узрочности у случају штете у вези са опасном стварју, односно опасном делатношћу (члан 173).

Појам опасне ствари ни у теорији није прецизно одређен; он је пре упућујући представља одређену врсту стандарда на основу којег се тек у конкретној ситуацији може проценити да ли је одређена ствар опасна или не. Неке ствари су по својим основним својствима увек опасне, друге ће то бити зависно од околности њихове употребе, особености животних ситуација у којима се користе, укључујући и дејства природних сила.

Појам опасне делатности, изведен из појма опасне ствари, али и са својим посебним карактеристикама, подразумева као извор опасности, на пример, окупљање људи у велике групе (настава у природи, школски крос, спортске приредбе и манифестације, културне приредбе с великим бројем учесника, политичка окупљања), ситуације специфичних комуникација у обављању послова (кондуктери, конобари), послове неизбежно високог ризика (јавна безбедност, принудно извршење судских одлука), и друго. Наведени су примери и опасних делатности који не могу бити у вези с образовном и васпитном делатношћу, ради бољег објашњења самог појма опасне делатности.

Концепција објективне одговорности у нашем праву се заснива на теорији ризика, која истиче да лице које држи или употребљава ствар од повећане опасности треба да одговара за последице које проистичу из употребе такве ствари. Исто важи и за одговорност за штету од опасне делатности.

Школа за штету одговара било као ималац опасне ствари, било као неко ко обавља опасну делатност. У случају из Вашег питања она одговара као неко ко обавља опасну делатност, каквом делатношћу се сматра и школски крос на којем се ученик из Вашег питања повредио.